Tötterman 6.9.2026 426/04.01.00/2026

Eduskunta
työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kokous ke 7.10.2026 klo 11.30

Asia: HE 144/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle työttömyysturvan yhdistelmävakuutusta koskevaksi lainsäädännöksi

Eduskunnan työelämä ja tasa-arvovaliokunta pyytää kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä työttömyysturvan yhdistelmävakuutusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 144/2026 vp). Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Hallituksen esityksellä säädettäisiin työttömyysturvan yhdistelmävakuutuksesta, jolla parannettaisiin yhtäaikaisesti sekä yrittäjinä että palkansaajina toimivien mahdollisuutta saada työttömyysturvan ansiopäivärahaa sekä nostettaisiin myös etuuden tasoa. Esitys perustuu pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan.

Esityksellä uudistettaisiin työttömyysvakuutusta siten, että ansiopäivärahan edellytyksenä oleva työssäoloehto voisi kertyä sekä palkkatyöstä että yrittäjyydestä. Vakuutuksen ottajan olisi mahdollista työskennellä joko vuoroin tai rinnakkain palkansaajana, yrittäjänä tai omassa työssään työllistymällä ja vakuuttaa näin kaikki nämä tulolähteet työttömyyden varalta. Nykytilassa palkansaajan työssäoloehto täyttäneen ansiopäiväraha perustuu vain palkkatuloon ja yrittäjällä yrittäjän vakuutustuloon. Näin jatkossa yhdistelmävakuutuksen ottanut ja ansiopäivärahaan oikeutettu voisi saada nykyistä suurempaa ansiopäivärahaa.

Yhä useamman henkilön työura perustuu samanaikaisesti sekä yrittäjänä että palkansaajana työskentelyyn. Kohderyhmä on tällä hetkellä väliinputoajan asemassa, koska työttömyysturvan työssäoloehtoa on tarkasteltu vain joko yritystoiminnasta tai työsuhteisesta työstä saadun ansiotulon perusteella, vaikka henkilö olisikin vakuuttanut itsensä kummassakin järjestelmässä. Ottamalla yhdistelmävakuutuksen henkilön ansiotuloja katsottaisiin jatkossa yhtäaikaisesti sekä työssäoloehtoa että työttömyysturvan tasoa laskettaessa. Työttömyysturvan yhdistelmävakuutus vastaa Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n näkemyksen mukaan nykyisen työelämän ja monimuotoisesti työllistyvien henkilöiden tarpeeseen.

Uuden yhdistelmävakuutuksen kohderyhmä muodostuisi siis monimuotoisesti työllistyvistä, eli joko vuorotellen tai samanaikaisesti työntekijöinä ja yrittäjinä toimivista. Yritystoiminnan osalta ei olisi merkitystä, missä oikeudellisessa muodossa yritystoimintaa harjoitetaan. Jatkossa yhdistelmävakuutuksen ottaminen olisi mahdollista noin yli 100 000:lle monimuotoisesti työllistyvälle. Kuitenkin näistä merkittävästi pienemmälle joukolle syntyisi yhdistelmävakuutuksen myötä mahdollisuus täyttää työssäoloehto ja siirtyä näin perusturvalta ansioturvan piiriin. Merkittävästi suuremmalle osalle yhdistelmävakuutus tulee tarjoamaan mahdollisuuden vakuuttaa nykyistä suurempi osa tuloistaan. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT ymmärtää työttömyysturvan kehittämisen vaatimukset vastaamaan monimuotoistuvan työnteon lisääntymistä työmarkkinoilla. KT on

kuitenkin samalla huolissaan mahdollisesta uudistukseen liittyvästä moraalikadosta, eli vakuutus kannustaisi vakuutustapahtuman laukaisemiseen tai työttömyyden pitkittymiseen. Pahimmillaan työnteon kannusteiden vähentyminen voi heikentää työvoimaviranomaisten mahdollisuuksista edistää työttömäksi jääneiden yhdistelmävakuutettujen työllistymistä nykyisessä vaikeassa työmarkkinatilanteessa.

Yhdistelmävakuutuksesta johtuva ansiopäivärahan kustannusten nousun ei arvioida kasvattavan merkittävästi kuntien kustannuksia. Työttömyysturvan tason nousu kuitenkin tulee todennäköisesti pidentämään työttömyysjaksojen kestoa. Myös nämä vaikutukset olisivat esitysluonnoksen perusteella vähäiset. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT esittää, että työttömyysturvan tason nousun vaikutuksia työttömyysjaksojen pituuteen ja työttömän palveluihin osallistumiseen tultaisiin jatkossa seuraamaan.

KUNTA- JA HYVINVOINTIALUETYÖNANTAJAT KT